

ดุซงึนินพนธ์การประพันธ์เพลง : จิตวิญญาณแห่งอาเซียน ชิมโฟนิกรรแปโซตี สำหรับวงชมเบอร์ออร์เคสตรา

ณัฐพร ผกาหลง

สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หัวหน้าภาควิชาไวโอลิน สถาบันดนตรียามาฮา
อีเมล: Nattaporn.P@Yamaha.co.th

รับต้นฉบับ 13 พฤษภาคม 2564; ปรับแก้ไข 2 มิถุนายน 2564; รับตีพิมพ์ 6 กรกฎาคม 2564

บทคัดย่อ

ดุซงึนินพนธ์การประพันธ์เพลง : จิตวิญญาณแห่งอาเซียน ชิมโฟนิกรรแปโซตี สำหรับวงชมเบอร์ออร์เคสตรา เป็นงานสร้างสรรค์ที่แสดงจินตนาการกว้างไกลทางดนตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อผสมผสานความงาม เสียงแห่งชนบัตนธรรมอาเซียน โดยคัดสรรบทเพลงตัวแทนชาติสมาชิก จำนวน 10 บท มาบูรณาการร่วมกับเอกภาพ จังหวะบทเพลงพื้นเมืองพร้อมทั้งการสร้างสรรค์ทำนองสอดสลับ และศิลปะการพลิกเพลงสีสนลิลา นับเป็นหัวใจสำคัญในการประสานคุณลักษณะองค์ประกอบดนตรี บทเพลงบรรเลงโดยวงที่มีเครื่องสายเป็นหลัก ประกอบกับเสียงสังเคราะห์ที่เพิ่มสีสนโดย อิเล็กโทน ผลงานอยู่ใน คีตลักษณะรแปโซตี ซึ่งเชื่อมโยงมรดกดนตรีอาเซียน ด้วยกลวิธีการประพันธ์ อันหลากหลายโดยมีแนวเตียวไวโอลิน ที่มีการบรรเลงคล้ายการขับร้องนำในเพลงพื้นบ้าน และการย้ายโมดไปตามทำนองสีลา ซึ่งถือเป็นมนต์สะกดของดนตรีอาเซียน

จิตวิญญาณแห่งอาเซียน ชิมโฟนิกรรแปโซตีสำหรับวงชมเบอร์ออร์เคสตรา ประกอบด้วย เครื่องสาย ตะวันตก 15 คน และ เครื่องตี ได้แก่ ไซโลโฟน ทิมปานี และแนวเสียงสังเคราะห์โดยอิเล็กโทน บทเพลงมีความยาวทั้งสิ้น 30 นาที

บทประพันธ์ ชิมโฟนิกรรแปโซตี จิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงชมเบอร์ออร์เคสตรา ได้มีการนำเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายตะวันตกใช้เป็นหลักในการถ่ายทอด ด้วยช่วงเสียงของกลุ่มเครื่องดนตรีชนิดนี้ที่กว้าง นอกจากนี้ยังสามารถบรรเลงเทคนิคต่างๆ ได้อย่างมากมาย และสามารถถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างลงตัว อย่างไรก็ตามได้มีการนำเครื่องดนตรีเครื่องเป่าลมไม้ เครื่องเป่าทองเหลือง โดยใช้เสียงสังเคราะห์ที่สร้างขึ้นจากเครื่องดนตรีอิเล็กโทน มาผสมผสานเพื่อช่วยให้บทเกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การสร้างเสียงจังหวะและเครื่องตีชนิดต่างๆ บนเครื่องดนตรีอิเล็กโทนนี้สามารถรังสรรค์ได้โดยไร้ขีดจำกัดอีกด้วย

คำสำคัญ

ชมเบอร์ ออร์เคสตรา อาเซียน รแปโซตี

The Doctorate Music Composition: ‘The Spirit of ASEAN’, Symphonic Rhapsody for Chamber Orchestra

Nattaporn Pakalong

The Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

Violin Chief Instructor, Yamaha Music Academy

E-mail: Nattaporn.P@Yamaha.co.th

Received 13 May 2021; Accepted 2 June 2021; Published 6 July 2021

Abstract

The Doctorate Music Composition : “The Spirit of ASEAN”, Symphonic Rhapsody for Chamber Orchestra is the large scale creative music composition intended to explore the spectacular beauty of ASEAN cultural and traditional sounds by integrating and blending the ethnic rhythmic formula and the 10 selected tunes in representing each ASEAN member country. In the meantime, the highly imaginative improvising aspect as well as the dramatically transforming techniques have played an active role in order to formalize the intonation of acoustic string instruments and the synthetic sound module of the Electone. More importantly, the Asian sound heritage has been shaped within the colorful rhapsodic sectional form whereby the transitions are connected varieties of specific characters following the key modulations. Having been played as an outstanding role, the Violin solo turned the singing melisma and traditional bow instrument stylistic into the heart of ASEAN magical highlight.

The Spirit of ASEAN, Symphonic Rhapsody has required 15 string players, Xylophone, Timpani and Electone. The duration of the entire music is approximately 30 minutes.

The Spirit of ASEAN”, Symphonic Rhapsody for Chamber Orchestra used Western string instruments have been used mainly as a source of performance transmission since they have a wide range of sounds. They can also perform various techniques and be able to create perfect expression. However, Woodwind, Brass and Synthesizer sounds from Electone are combined together to make the song more complete. Furthermore, the creation of various rhythms and percussion sounds on the Electone can also be created without limits.

Keywords

Chamber, Orchestra, ASEAN, Rhapsody

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“ดนตรีทุกชนิดเป็นศิลปะที่สำคัญอย่างหนึ่ง มนุษย์เกือบทั้งหมดชอบและรู้จักดนตรี ตั้งแต่เยาว์วัยคนเริ่มรู้จักดนตรีบ้างแล้ว ความรอบรู้ทางดนตรีอย่างกว้างขวาง ย่อมขึ้นกับเขาวรรณและสามารถในการแสดงของแต่ละคน
อาศัยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าในระหว่างศิลปะนานาชนิด ดนตรีเป็นศิลปะที่แพร่หลายกว่าศิลปะอื่นๆ
และมีความสำคัญในด้านการศึกษาของประชาชนทุกประเทศด้วย”
(พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, 2507)

ไม่ว่าจะชนชาติใด “วัฒนธรรมดนตรี” เป็นศาสตร์ที่สำคัญ มีประวัติศาสตร์อันยาวนานอยู่กับมนุษย์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีวิวัฒนาการ การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาควบคู่ไปกับการดำรงชีวิตของมนุษย์เรื่อยมา วัฒนธรรมดนตรีเป็นสิ่งสะท้อนถึงเอกลักษณ์ของแต่ละชนชาติในด้านต่างๆ อาทิเช่น ด้านภาษา ด้านการเมือง ด้านการปกครอง ด้านการศึกษา และ ที่เห็นได้ชัดเจนอย่างหนึ่ง คือ ด้านศิลปะวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถถ่ายทอดถึง สังคม จิตใจ ค่านิยม อุดมคติ วัฒนธรรม เอกลักษณ์ ความรู้สึกนึกคิดของคนในท้องถิ่นหรือแต่ละชนชาตินั้นๆ อาจกล่าวได้ว่า “วัฒนธรรมดนตรี” เป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ มีการพัฒนารากฐานมาคู่กับการดำรงชีวิตของทุกสังคม ทุกชนชาติ ผ่านการถ่ายทอดบทประพันธ์เพลง สู่การร้อง หรือ การปฏิบัติเครื่องดนตรีประจำชาติ ถ่ายทอดสำเนียงด้วยเทคนิคต่างๆ ที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะ อย่างลึกซึ้ง ปราณีดี เพื่อเป็นสื่อแสดงถึงนิสัย สัญลักษณ์ ความหมายต่างๆ ซึ่งมีความหลากหลาย รวมถึงวิธีการประพันธ์บทเพลงที่แตกต่างกันออกไป จะเห็นได้ว่า วัฒนธรรมดนตรีล้วนมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของมนุษย์ ตลอดจนการใช้ดนตรีเพื่อหล่อหลอม ชัดเกล้า และวัฒนธรรมดนตรีของแต่ละชาตินั้นยังสร้างความเข้มแข็ง แข็งแกร่ง ผสมผสานความแตกต่างให้เป็นหนึ่งเดียวกันอีกด้วย กล่าวได้ว่า วัฒนธรรมดนตรี ล้วนเป็นสมบัติ มรดกอันล้ำค่าของแต่ละชาตินั้นๆ

ประเทศไทย ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ อาทิ พม่า ลาว กัมพูชา มาเลเซีย ด้วยลักษณะของภูมิประเทศที่ติดต่อกันจึงทำให้มีอารยธรรม ศิลปะ วัฒนธรรมดนตรี มีความคล้ายคลึงกันไปด้วย แต่ในขณะเดียวกันก็มีความแตกต่างกันออกไปในบางบริบท ในปี พ.ศ. 2510 ได้มีการรวมตัวของกลุ่มประเทศในภูมิภาคอาเซียน เพื่อให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อีกทั้งยังช่วยให้ประเทศสมาชิกมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ขณะเดียวกันสร้างความสัมพันธ์อันดีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างประเทศสมาชิก อีกด้วย ในประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 5 ของสมาชิกผู้ก่อตั้งและเป็นจุดกำเนิดของอาเซียน (Association of Southeast Asian Nations – ASEAN) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีโครงการความร่วมมือในด้านต่างๆ ระหว่างประเทศ อาทิ ด้านอุตสาหกรรม ด้านการธนาคาร ด้านการเกษตร ด้านการเมือง และที่สำคัญ คือ “ด้านวัฒนธรรม” ซึ่งมีโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่าง ประเทศในภูมิภาคอาเซียน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศอีกด้วย

บทเพลง ซิมโฟนิกรูปโซนี จิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงแชมเบอร์ออร์เคสตรา เป็นบทเพลงที่ถ่ายทอดถึงวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ที่มีทั้งความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของวัฒนธรรมดนตรีในแต่ละประเทศโดยวัฒนธรรมดนตรีที่แสดงออกมาสะท้อนถึง บริบททางสังคม วัฒนธรรม ภาษาขนบธรรมเนียม ความเชื่อ ของกลุ่มคนในถิ่นนั้น ๆ กล่าวได้ว่า บทเพลง ซิมโฟนิกรูปโซนี จิตวิญญาณแห่งอาเซียน คือ งานศิลปะที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีอาเซียนสู่สาระสำคัญ และองค์ประกอบของดนตรีโดยสะท้อนถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติ ไม่ว่าจะเป็นการจัดระบบเสียงดนตรี การใช้สีสันทันของเครื่องดนตรี สำเนียงหรือวิธีการบรรเลง ตลอดจนการใช้เทคนิคการประพันธ์ โดยถ่ายทอดด้วยวงแชมเบอร์ออร์เคสตรา (Chamber Orchestra) ซึ่งมีวิวัฒนาการตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 14 (Middle Age) วงแชมเบอร์ออร์เคสตรา คือ วงดนตรีขนาดเล็กกว่าออร์เคสตรา ประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายตะวันตกเป็นหลัก มีผู้บรรเลงเครื่องดนตรี จำนวน 10 – 30 คน วงแชมเบอร์ออร์เคสตรา ประกอบไปด้วยเครื่องสายตะวันตก คือ ไวโอลิน แนวที่ 1 ไวโอลินแนวที่ 2 วิโอลา เชลโล และดับเบิลเบส เครื่องดนตรีดังกล่าวมีช่วงเสียงที่กว้าง ซึ่งมีเสียงต่ำสุดด้วยเครื่องดนตรีดับเบิลเบส และสูงสุดด้วยเครื่องดนตรีไวโอลิน ที่มากไปกว่านั้นวงแชมเบอร์ออร์เคสตรา ยังสามารถถ่ายทอดอารมณ์ต่าง ๆ ผ่านการบรรเลงได้อย่างลึกซึ้ง จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของวงแชมเบอร์ออร์เคสตราที่สามารถสร้างสรรค์บทประพันธ์ดังกล่าวได้อย่างไร้ข้อจำกัด

อย่างไรก็ตามเพื่อให้บทเพลงและท่อนเพลงต่าง ๆ ถูกถ่ายทอดอย่างเชื่อมโยง ผสมผสานให้เกิดความกลมกลืน ผูกโยงและสะท้อนเรื่องราว บรรยายภาคกลืนอายุประจำชาติ ผู้ประพันธ์จึงได้เลือกใช้การประพันธ์บทเพลงในรูปแบบรูปโซนี (Rhapsody, Rapsodie, Rapsodia) เป็นบทเพลงหลากหลาย บทเพลงรูปโซนีไม่มีรูปแบบกำหนดที่แน่นอน มีหลายอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ตื่นเต้น กระตือรือร้น หรือ ความรู้สึกทรงพลังเป็นการแสดงฝีมือนักดนตรี อีกทั้งยังเป็นบทเพลงแคแรคเตอร์ที่มีขนาดใหญ่คล้ายบัลลาด มีเนื้อหากการบรรยายเรื่องราว เช่น ตำนานปรัมปรา วีรกรรม ปുകุบรรยายภาค มักผูกโยงสะท้อนเรื่องราว และบรรยายภาคกลืนอายุประจำชาติ นอกจากนี้บทเพลงรูปโซนี ยังมีความหมายคล้ายกับการรวมบทเพลง (Medley) หรือ เพลงชุด (Suite) โดยส่วนมากจะมีโครงสร้างการประพันธ์แบบช้า – เร็ว ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากบทเพลงเต้นรำพื้นบ้านดั้งเดิมของฮังการี ที่เรารู้จักกันในชื่อ csárdás

ด้วยเหตุนี้จึงมีความต้องการในการศึกษาสร้างสรรค์ บทเพลงพื้นเมืองในเขตภูมิภาคอาเซียนที่สำคัญ ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมดนตรีอันล้ำค่าของกลุ่มประเทศอาเซียน สำหรับการสร้างสรรค์ด้วยวงแชมเบอร์ออร์เคสตรา อันจะนำสู่การถ่ายทอดความเป็นเอกลักษณ์ทางดนตรี อีกทั้งยังเป็นโอกาสอันดีในการสร้างสรรค์บทเพลงเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นการถ่ายทอดให้เยาวชนได้เรียนรู้บทเพลง วัฒนธรรมดนตรีของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) อันเป็นพื้นฐานของวัฒนธรรม และบริบทสังคมที่แตกต่างกันออกไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างสรรค์มรดกทางวัฒนธรรมดนตรีสำคัญของ 10 ประเทศในภูมิภาคอาเซียน กกับการผสมผสานแห่งเสียงดนตรีร่วมสมัย
2. เพื่อสร้างสรรค์ผสมผสานวัฒนธรรมแห่งเสียงดนตรีร่วมสมัยกับเสียงดนตรีวัฒนธรรมอาเซียน

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

ขอบเขตของการวิจัย

คุณูปการประพันธ์เพลง : ซิมโฟนิกรูปแบบจิตวิญญานแห่งอาเซียน สำหรับวงซิมเบอร์ออร์เคสตรา เป็นบทประพันธ์ ที่มีโครงสร้างดังต่อไปนี้

1. 10 บทเพลง จาก 10 ประเทศ ในภูมิภาคอาเซียน ประกอบด้วย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และ ไทย
2. บรรเลงด้วยวงซิมเบอร์ออร์เคสตรา ประกอบด้วย
 - 2.1 เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย
 - 2.1.1 ไวโอลิน 1 จำนวน 5 เครื่อง
 - 2.1.2 ไวโอลิน 2 จำนวน 4 เครื่อง
 - 2.1.3 วิโอล่า จำนวน 3 เครื่อง
 - 2.1.4 เชลโล จำนวน 2 เครื่อง
 - 2.1.5 ดับเบิลเบส จำนวน 1 เครื่อง
 - 2.2 ประเภทเครื่องตี ประกอบด้วย ซาโลโฟน และ ทิมปานี
 - 2.3 เครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ 1 เครื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูล เรื่องราว วัฒนธรรมดนตรีของ 10 ประเทศ ในเขตภูมิภาคอาเซียน จากเอกสาร บทความ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
2. ศึกษาคิดค้น และกำหนดกรอบความคิด จัดวางโครงสร้างของบทเพลงที่ใช้ในการเรียบเรียง เพื่อให้เกิดความสอดคล้อง ความต่อเนื่องระหว่างบทเพลง ตลอดจนการใช้องค์ประกอบศิลปะอื่นๆ
3. ออกแบบการประพันธ์ และเรียบเรียงดนตรีมีการพัฒนาทำนอง และการเรียบเรียงเสียงประสานของแต่ละบทเพลง ในขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญเรื่องของกรอบเวลา และขั้นตอนย่อยในการทำงาน
4. บันทึกโน้ตเพลงด้วยโปรแกรม Sibelius Software 7.5 จัดทำขึ้นทีละท่อน และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบกับผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไข
5. ศึกษาการใช้ และเตรียมอุปกรณ์ในการบันทึกเสียง เช่น ไมโครโฟน โปรแกรมบันทึกเสียง สถานที่ และอุปกรณ์อื่นๆเพื่อใช้ปรับแต่งเสียง จากนั้นทำการบันทึกเสียง ด้วยโปรแกรม ดนตรี Cubase Le AI Elements 10
6. เตรียมสถานที่จัดแสดง จัดทำโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์การเผยแพร่ผลงานทางช่องทางสื่อออนไลน์ และสุจิบัตรเพื่อเผยแพร่ผลงานด้วยรูปแบบออนไลน์ด้วยการ Scan QR Code
7. นำเสนอเผยแพร่ผลงานรูปแบบออนไลน์ โดยนำเสนอผลงานการแสดงสดผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก โดยมีการบันทึกภาพและเสียงเพื่อเผยแพร่ลงในช่องทางยูทูบ
8. จัดทำเอกสารรูปเล่ม นำเสนอผลงานภาคบรรยาย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง 10 ประเทศในเขตภูมิภาคอาเซียน
2. ได้เผยแพร่สืบสาน ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนต่อยอดทางวิชาการด้านวัฒนธรรมดนตรีต่อสาธารณชน ในระดับชาติและนานาชาติ

ผลการศึกษา

การประพันธ์ The Symphony Suite The Spirit of ASEAN for String Chamber เกิดจากผู้ประพันธ์ที่ต้องการสร้างสรรค์ เรียบเรียง บทเพลงที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมดนตรีในแต่ละประเทศภูมิภาคอาเซียน กับวัฒนธรรมดนตรี ซึ่งสอดแทรกในบทเพลงต่างๆ ที่เรามักเรียกว่า บทเพลงพื้นเมือง (Traditional Song) เช่น บทเพลงกล่อมเด็ก บทเพลงที่แสดงออกถึงประเพณี สภาพแวดล้อม ชุมชน และภูมิภาคต่างๆ ถ่ายทอดผ่านบทเพลง อันจะแสดงออกถึงเอกลักษณ์ ของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน

ทั้งนี้บทประพันธ์ The Symphony Suite The Spirit of ASEAN for String Chamber นี้ได้มีการใช้เครื่องดนตรีในกลุ่มของเครื่องสายตะวันตก อย่างไวโอลิน วิโอล่า เชลโล่ และดับเบิลเบส และเครื่องประกอบจังหวะ ทิมปานี และไซโลโฟน ประกอบกับเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด อย่างอิเล็กทรอนิกส์ ที่จะสามารถถ่ายทอดเสียง และจังหวะ เสมือนเครื่องดนตรีพื้นเมืองประเทศต่างๆ ในกลุ่มอาเซียน ลักษณะเฉพาะของอิเล็กทรอนิกส์ คือเครื่องดนตรีที่รวบรวมเสียง และจังหวะ มากกว่า 500 ชนิด อีกทั้งยังสามารถสร้างเสียง และจังหวะต่างๆ ได้อย่างไร้ขีดจำกัดชนิด กล่าวคือ การใช้เครื่องดนตรีในกลุ่มของเครื่องสายตะวันตก และเครื่องประกอบจังหวะ ประกอบกับเครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ ในการถ่ายทอด ผู้ประพันธ์เชื่อว่า จะช่วยให้งานสร้างสรรค์การเรียบเรียงดนตรีประเทศอาเซียนนั้นเกิดความสมดุล และเป็นเอกภาพมากที่สุด บทเพลงทั้ง 10 บทเพลง จาก 10 ประเทศอาเซียนนี้ ถือเป็นบทเพลงที่เป็นมรดกอันล้ำค่าของแต่ละประเทศที่ควรค่าแก่การศึกษา และเผยแพร่ต่อไป

สังคีตลักษณ์

สังคีตลักษณ์ของดุซซัญญี่นิพนธ์การประพันธ์เพลง: ซิมโฟนิกรูปโซดี จิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงชมเบอร์ออร์เคสตรา

บทนำ (Prelude)

บทเพลงที่ 1 (บรูโน)

Interlude (ท่อนเชื่อม)

บทเพลงที่ 2 (กัมพูชา)

Interlude (ท่อนเชื่อม)

บทเพลงที่ 3 (อินโดนีเซีย)

Interlude (ท่อนเชื่อม)

บทเพลงที่ 4 (ลาว)

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

Violin Solo

บทเพลงที่ 5 (มาเลเซีย)

บทเพลงที่ 6 (พม่า)

บทเพลงที่ 7 (ฟิลิปปินส์)

บทเพลงที่ 8 (สิงคโปร์)

Violin Solo

บทเพลงที่ 9 (ไทย)

บทเพลงที่ 10 (เวียดนาม)

บทส่งท้าย (Postlude)

เทคนิคการใช้ประพันธ์ และเรียบเรียงที่สำคัญ

เทคนิคการใช้ประพันธ์ และเรียบเรียงที่สำคัญในบทประพันธ์เพลง ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลง : ซิมโฟนิกรูปแบบโซติ จิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงซิมเบอร์ออร์เคสตรา ได้แก่ ลักษณะพื้นผิวดนตรีแบบโฮโมโฟนี (Homophony) โพลีโฟนี (Polyphony) การซ้ำ (Repetition) การเรียงลำดับของโน้ต (Sequence) การเลียนแบบ (Imitation) การขยายส่วน (Augmentation) การสร้างการดำเนินคอร์ด (Progression Chord) การใช้โหมด (Mode) บันไดเสียง (Scale) การเปลี่ยนกุญแจเสียงแบบฉับพลัน (Modulation) การเปลี่ยนเครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) การแปรทำนอง (Variation) วงจรคู่ห้า (Circle of fifths) แคนนอน (Canon) เสียงสะท้อน (Echo)

แนวคิดหลักในการสร้างทำนอง บทนำ Prelude และ บทส่งท้าย Postlude

ทำนองหลักของบทนำ และบทส่งท้ายของบทประพันธ์เพลงดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลงซิมโฟนิกรูปแบบโซติ จิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงซิมเบอร์ออร์เคสตรา ผู้ประพันธ์ได้กำหนดให้มีโน้ตหลักเพื่อให้เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความหมายของคำว่า “ASEAN” ซึ่งย่อมาจากคำว่า Association of South East Nation โดยกำหนดระดับเสียงจากตัวอักษร คัดเลือกอักษร จากคำว่า A S E A N แปลงเป็นระดับเสียงได้ดังนี้ A = ลา, S = ซอล, E = มี และ N ผู้ประพันธ์กำหนดให้ = โด

A S E A N

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

เมื่อตัดโน้ตซ้ำจึงได้เป็นโน้ตดังนี้

A (ลา)

S (ซอล)

E (มี)

C (โด)

แนวทางในการสร้างทำนอง บทนำ Prelude และ Postlude

กำหนดให้พัฒนาทำนองจากโน้ต โมทีฟโดยการพลิกกลับ และย้อนกลับ ดังนี้

ตัวอย่างเทคนิคการใช้ประพันธ์ และเรียบเรียง

บทนำ (Prelude)

ตัวอย่างที่ 1 ห้องที่ 1 – 8

ทิมปานี นำเสนอทำนองหลัก (โน้ตอาเซียน) ใน 8 ห้องแรก เพื่อเป็นเสมือนตัวแทน และของสัญลักษณ์ของคำว่า ASEAN ซึ่ง 4 โน้ตนี้คือ โมทีฟหลักของบทประพันธ์

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

การโยนรับทำนอง

ตัวอย่างที่ 2 ห้องที่ 30 – 33

การโยนรับทำนอง เพื่อให้เกิดมิติของเสียงเครื่องดนตรีต่างๆ ในจังหวะที่ต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากเครื่องดนตรี ไวโอลิน 1, ไวโอลิน 2, วิโอล่า, เชลโล่

การใช้ซีควেনซ์

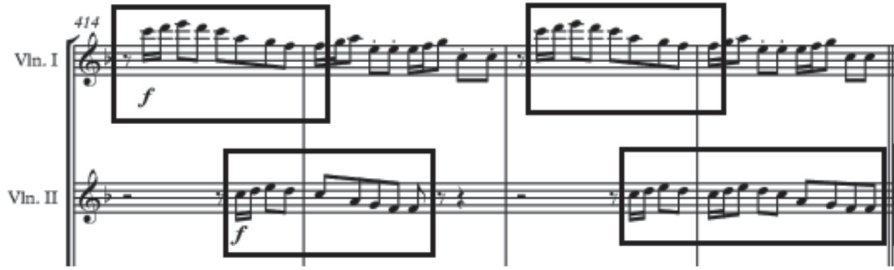
ตัวอย่างที่ 3 ห้องที่ 58 – 63

การสร้างทำนอง ในห้องที่ 58 – 60 และการสร้างซีควেনซ์ทำนองที่ใช้วงจรคู่ 3 ในห้องที่ 61 – 63

การโยน และรับโมทีฟ

ตัวอย่างที่ 4 ห้องที่ 414 – 147

การส่งต่อแนวโมทีฟ และจังหวะซ้ำๆ ระหว่างเครื่องดนตรีไวโอลิน 1, ไวโอลิน 2 และโซโลโฟน ให้เกิดความน่าสนใจ

บทส่งท้าย (Postlude)

โพสลูต เป็นท่อนสุดท้าย เสมือนบทสรุป มีสังคีตลักษณะเหมือนการย้อนของท่อนเพรลูด และกลับสู่กัญแจเสียงเดิม คือ ซี ไมเนอร์ ผู้ประพันธ์ได้นำเอาทำนองในท่อนต่างๆ ที่ได้เคยนำเสนอมาแล้วกลับมาผสมผสานกัน และจบลงด้วยการใช้ทิมปานี เป็นตัวแทนเครื่องดนตรีนำเสนอทำนองโมทีฟหลัก หรือ โน้ตอาเซียน อีกครั้ง ใน 4 ห้องสุดท้าย และสรุปการประพันธ์ในท่อนส่งท้าย Postlude ด้วยโน้ตอาเซียน

ตัวอย่างที่ 5 ห้องที่ 661 – 665

ทิมปานี บรรเลงโมทีฟหลัก หรือ โน้ตอาเซียน ใน 5 ห้องสุดท้าย เพื่อเป็นเน้นย้ำ และแสดงถึงพลังความรัก ความสามัคคีในกลุ่มประเทศ ASEAN เป็นการส่งท้าย

สรุปผลการวิจัย

การสร้างสรรคบทเพลง ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลง : ซิมโฟนิกรูปแบบซีดี จิตวิทยุญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงซิมเบอร์ออร์เคสตรา เป็นงานสร้างสรรค์ผสมผสานระหว่างเครื่องดนตรีตะวันตก และวัฒนธรรมดนตรีที่มีคุณค่าในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบกับการสร้างสรรค์ในรูปแบบร่วมสมัย ซึ่งเป็นการต่อยอดทางวิชาการด้านวัฒนธรรมดนตรีและ เผยแพร่สู่วงการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ การสร้างสรรค์ผลงานนี้คือการนำทำนองบทเพลงที่มีคุณค่า ซึ่งมีความไพเราะ และถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมดนตรีของแต่ละชนชาติในเขตภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้นการสร้างสรรค์จึงต้องมีความละเอียดละมัย ในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาทำนอง การใส่เสียงประสาน การเลือกใช้เครื่องดนตรีเพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดบทเพลงในแต่ละบทเพลง

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

การเลือกใช้จังหวะ และการใช้เครื่องดนตรีประกอบกับดนตรีให้เกิดความเหมาะสมกับเนื้อหาดนตรี วัฒนธรรมของดนตรี อีกทั้งเสียงประสาน และทำนองให้ได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสม และลงตัวอย่างที่สุด

งานสร้างสรรค์นี้ผู้ประพันธ์ได้สร้างสรรค์ ท่อนเพลงต่างๆ อันประกอบไปด้วย บทนำ (Prelude) ท่อนเชื่อม (Transition) บทเพลงทั้ง 10 บทเพลงในเขตภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ซึ่งทั้ง 10 บทเพลงนี้เป็นบทเพลงที่ทรงคุณค่า และถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ และบทส่งท้าย (Postlude) ท่อนต่างๆ เหล่านี้เพื่อแสดงถึงความต่อเนื่องของแต่ละบทเพลง ทำให้เกิดความน่าติดตาม คล้ายกับการร้อยเรียงเรื่องราวให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการกับบทเพลง หรือท่อนเพลงต่างๆ

บทเพลง ซิมโฟนิกร็อบโซตี จิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงซิมเบอร์ออร์เคสตรา ได้มีการนำเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายตะวันตกใช้เป็นหลักในการถ่ายทอด ด้วยช่วงเสียงของกลุ่มเครื่องดนตรีชนิดนี้ที่กว้าง และสามารถบรรเลงเทคนิคต่างๆ ได้อย่างมากมาย และสามารถถ่ายทอดอารมณ์ สีลาต่างๆ เช่น สนุก หวาน เศร้า และตื่นเต้น ได้อย่างลงตัว ในงานสร้างสรรค์นี้ยังมีการนำเครื่องดนตรีเครื่องเป่าลมไม้ (woodwind) เครื่องเป่าทองเหลือง (Brass) โดยใช้เสียงสังเคราะห์ที่สร้างขึ้นจากเครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ มาผสมผสานเพื่อช่วยให้บทเพลงมีสีสัน และเกิดความสมบูรณมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การสร้างสรรค์เสียงจังหวะ และเครื่องตีชนิดต่างๆ บนเครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์นี้สามารถสร้างสรรค์ได้โดยไร้ขีดจำกัดอีกด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ทำให้ผู้ประพันธ์ไม่สามารถจัดการแสดงได้เช่นปกติ การซ้อมนักดนตรีจำนวนมากกว่า 30 คน และการจัดการแสดงดนตรีที่มีผู้เข้าชมจำนวนมากจึงมีอาจสามารถกระทำได้ การนำเสนอผลงานการประพันธ์จึงได้ถูกเปลี่ยนรูปแบบไปตามสถานการณ์และนโยบายจากภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งนี้ผู้ประพันธ์จึงได้เลือกใช้แนวทางในการนำเสนอผลงานผ่านระบบออนไลน์ ด้วยการบันทึกโน้ตจากโปรแกรม Sibelius Version 7.5 ประกอบกับการสร้างเสียงเครื่องดนตรีที่ใช้ถ่ายทอดเสียง และสร้างจังหวะต่างๆ จากเครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบกับการบันทึกเสียงด้วยโปรแกรม Cubase Cubase LE AI Elements 10 เพื่อให้ผู้ฟังสามารถรับฟังบทเพลง ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลง : ซิมโฟนิกร็อบโซตี จิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงซิมเบอร์ออร์เคสตรา เครื่องดนตรีเครื่องสายตะวันตก ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด

ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ฟัง ได้รรถรสกับการฟังมากที่สุด คือ การบันทึกเสียงด้วยการเล่นสด ในงานสร้างสรรค์นี้ผู้ประพันธ์ให้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายตะวันตกเป็นหลักในการถ่ายทอด ซึ่งเครื่องดนตรีอย่างไวโอลินการเลือกใช้เสียงสังเคราะห์จากเครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์มีความใกล้เคียงกันน้อยกว่าเสียงเครื่องดนตรีอื่นๆ อย่างเช่น วิโอล่า เซลโล และดับเบิลเบส หรือแม้แต่เครื่องเป่าลมไม้ และเครื่องเป่าทองเหลือง อีกทั้งไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญมากในการถ่ายทอดบทเพลงต่างๆ

อย่างไรก็ตามผู้ประพันธ์ได้เล็งเห็นหัวใจสำคัญของดนตรี คือ การถ่ายทอดการเล่นผ่านเครื่องดนตรีจากผู้เล่นหรือนักดนตรี ซึ่งโปรแกรม หรือเทคโนโลยีมีอาจทัดเทียมได้ ผู้ประพันธ์ตระหนักว่าการฟังดนตรีที่สมบูรณ์นั้นต้องถูกถ่ายทอดผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย ผ่านเครื่องดนตรี จึงจะเกิดเป็นเสียงที่สมบูรณ์ จึงได้กำหนดให้มีการบันทึกเสียงของไวโอลินจริงเข้าไปผสมกับเสียงเครื่องดนตรีสังเคราะห์เพื่อให้ได้สีสัน และเสียงของบทเพลงที่

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

อ่อนนุ่ม และไพเราะ ด้วยการเล่นจากเครื่องดนตรีจริง ผู้ประพันธ์ได้นำไวโอลินบันทึกเสียงจริง ผ่านโปรแกรม Cubase LE AI Elements 10 ประกอบกับเสียงสังเคราะห์ที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยให้บทเพลง เกิดความไพเราะ ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก จากตัวโน้ต หรือแต่ละบทเพลงอย่างลึกซึ้งผู้ฟังมากที่สุด

การเผยแพร่ผลงาน ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลง : ซิมโฟนิกร่วมกับซิติ จิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงเชมเบอร์ออร์เคสตรา การแสดงจัดขึ้นในรูปแบบออนไลน์คอนเสิร์ตโดย Live ผ่าน Facebook วันอังคารที่ 1 มิถุนายน 2564 เวลา 11.00 น. ณ ห้อง Yamaha Music Hall อาคารสยามกมลการ ชั้น 4 ขณะทำการเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อออนไลน์ ได้มีการบันทึกภาพและเสียงเพื่อเป็นหลักฐานและใช้เป็นสื่อความรู้เพื่อการเผยแพร่และการนำไปพัฒนาต่อยอดเชิงวิชาการในสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษางานสร้างสรรค์ดนตรีอาเซียน และเป็นแนวทางที่ใช้สื่อผสมระหว่างเครื่องดนตรีอคูสติคกับเครื่องดนตรีสังเคราะห์ อิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสาน และแนวคิดการจัดแสดงอันจะเกิดประโยชน์ต่องานสร้างสรรค์ดนตรีในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้เครื่องดนตรีสร้างเสียงสังเคราะห์ อิเล็กทรอนิกส์ ควรนำไปใช้โดยปรับเสียง (Registration) ให้เหมาะสมกับรุ่นที่ใช้
2. ควรมีการนำเสนอบทประพันธ์นี้โดยจัดแสดงในรูปแบบการแสดงคอนเสิร์ตจริงสดจริงในโอกาสต่อไป โดยมีการฝึกซ้อมและมีการบันทึกภาพและเสียง เพื่อนำเสนอประพันธ์ให้มีความครบถ้วนด้านองค์ประกอบดนตรี และบรรเลงด้วยวงดนตรีที่สมบูรณ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษา และจัดทำโน้ตฉบับย่อในรูปแบบเดี่ยวอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถบรรเลงได้ครบถ้วนด้านองค์ประกอบดนตรีโดยใช้ผู้บรรเลงเพียงคนเดียว

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2544). *สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระชาติ เปรมาพันธ์ (2537). *ปรัชญาและเทคนิคการแต่งเพลงร่วมสมัยไทย*. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2551). *การเขียนเสียงประสานสี่แนว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เกศกะรัต.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2557). *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เกศกะรัต.
- สตีบพิณ รัตนเรือง (2548). *คัมภีร์เพลงคลาสสิก*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เพื่อนคู่หู.

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

Adler, S. (1993). *The study of Orchestration*. 2nd New York: Schirmer Books.

Randel, D.M. (1999). *The New Harvard Dictionary of Music*. London, The Belknap Press of Harvard University Press.

Rimsky-Korsakov, Nikolay. (1964). *Principles of Orchestration*. New York: Dover.

Schoenberg, A. (1967). *Fundamentals of Musical Composition*. London: Faber and Faber.

Tymoczko. (2000). *A Grammar for Elementary Tonal Harmony*. Princeton University.